

Nieuwsbrief

Wijzigingen WBTR

Nieuwsbrief juni 2021

Let op!

Wijzingen voor uw organisatie door WBTR

Vanaf 1 juli 2021 moeten onder andere alle verenigingen en stichtingen voldoen aan de nieuwe Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR). Maar betekent dit dat u snel allerlei dingen moet veranderen? In deze nieuwsbrief willen wij u informeren over de belangrijkste wijzigingen door de wet en wat u wel/niet op (korte) termijn dient te doen.

1. Wat is het doel van de WBTR?
2. Voor wie geldt de wet?
3. Wat verandert er vanaf 1 juli voor stichtingen (en verenigingen)
4. Statutenwijziging nu al noodzakelijk?
5. Wat zijn de belangrijkste actiepunten?
6. Heeft u vragen of hulp nodig?

1. Wat is het doel van de WBTR?

Het doel van de WBTR is om de kwaliteit van bestuur en het toezicht op verenigingen en stichtingen te verbeteren. De overheid wil met de WBTR voorkomen dat wanbestuur, onverantwoordelijk financieel beheer, zelfverrijking, misbruik van posities en andere ongewenste activiteiten de verenigingen en stichtingen schaden. Helaas blijken zaken als 'een greep uit de kas' en 'vriendjespolitiek' vaker voor te komen dan velen denken. De WBTR gaat dat tegen door interne procedures en verantwoordelijkheden met elkaar te bespreken en vast te leggen.

2. Voor wie geldt de wet?

De wet geldt vanaf 1 juli 2021 voor:

1. Verenigingen
2. Stichtingen
3. Coöperaties
4. Onderlinge waarborgmaatschappijen

De wet maakt geen onderscheid tussen groot of klein, commercieel of maatschappelijk gericht. Er is ook geen onderscheid tussen betaalde bestuurders of een bestuur dat bestaat uit vrijwilligers. Dus als je een sportvereniging bent of een kleine hobbyvereniging of een stichting voor een goed doel, een maatschappelijke stichting: je moet aan de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR) voldoen.

Let op!

Verenigingen van Eigenaren (VVE's) zijn uitgezonderd. Hiervoor gelden andere wettelijke regels

A background image showing a close-up of a person in a blue suit pointing at a document on a desk. A wooden gavel and a pair of brass scales of justice are also visible on the desk. A semi-transparent red banner is overlaid across the middle of the image.

3. Wat verandert er vanaf 1 juli voor stichtingen (en verenigingen)

De belangrijkste wijzigingen betreffen:

1. Het toezicht
2. Tegenstrijdig belang
3. Bestuursaansprakelijkheid
4. Ontslag van bestuurders en commissarissen
5. Meervoudig stemrecht
6. Belet en ontstentenis

In het algemeen kan gezegd worden dat de wijzigingen de verschillen tussen de uw organisatie enerzijds en de NV en BV anderzijds kleiner maken. De WBTR zorgt er voor dat meer wettelijke verplichtingen op uw bestuurders komen te rusten.

1. Het toezicht

Er komt met de invoering van de WBTR een mogelijkheid op een wettelijk geregeld toezichtsorgaan voor stichtingen, namelijk de Raad van Commissarissen (RvC) of een Raad van Toezicht (RvT). Het is ook mogelijk om als toezichthouder dichterbij de bestuurders te zitten met het zogenaamde one-tier board model.

2. Tegenstrijdig belang

De tegenstrijdig belangregeling houdt in dat een bestuurder of commissaris niet mee mag doen in de besluitvorming indien hij een persoonlijk direct of indirect belang heeft dat tegenstrijdig is aan het belang van de rechtspersoon. Indien door een tegenstrijdig belang in het geheel geen besluit genomen kan worden, bijvoorbeeld omdat er maar 1 bestuurder is, kan een ander orgaan van de rechtspersoon (zoals de RvC of RvT) aangewezen worden om het besluit te nemen. Indien dat onmogelijk is dient het besluit alsnog genomen te worden door het bestuur onder schriftelijke vastlegging van de overwegingen.

De nieuwe tegenstrijdig belangregeling geldt van rechtswege voor bestuurders en commissarissen van uw organisatie, een statutenwijziging is hiervoor niet vereist. Maar om dus foute lezing en uitvoering te voorkomen, is het raadzaam om de statuten te wijzigen. Immers, de statuten zijn de voornaamste spelregels waar naar gekeken wordt indien er zaken moeten worden geregeld en op scherp staan.

3. Bestuursaansprakelijkheid

De bestuurdersaansprakelijkheid bij faillissement door onbehoorlijke taakvervulling wordt met de WBTR uitgebreid naar bestuurders van uw organisatie. Voorheen gold dit risico voor bestuurders alleen voor Vennootschapsbelastingplichtige stichtingen en (formele) verenigingen. Het gold dus niet voor goede doelen of maatschappelijke stichtingen e.d. die geen VPB betalen.

4. Ontslag van bestuurders en commissarissen

Bij een B.V. kan een bestuurder (statutair directeur) vrij gemakkelijk worden ontslagen door de aandeelhoudersvergadering. Aangezien een stichting geen aandeelhouders en leden heeft, kan een bestuurder alleen worden ontslagen door het bestuur indien er géén raad voor commissarissen (RvC) of raad van toezicht (RvT) is ingesteld. Indien dat orgaan wel is ingesteld kan immers geregeld worden dat de RvC of RvT de bestuurder benoemd of ontslaat. Commissarissen en leden van de raad van toezicht benoemen en ontslaan zichzelf meestal (zelf-coöptatie). Huidige bestuurders zullen vanwege deze vergaande macht van de RvC of RvT wellicht minder snel overstappen op een RvC of RvT.

Daarom is in een uiterste geval nu in de WBTR geregeld dat ontslag door de rechter ook op verzoek van belanghebbenden kan worden uitgesproken. Bijv. indien het gaat om één bestuurder of een twee-koppig bestuur (50%/50% patstelling) zonder RvC of RvT.

Met de WBTR krijgt de rechtbank extra mogelijkheden om het ontslag uit te spreken. De volgende gronden komen erbij:

1. 'verwaarlozing van de taak van de bestuurder',
2. 'ingrijpende wijziging van omstandigheden' of
3. 'andere gewichtige redenen'.

5. Meervoudig stemrecht

De WBTR bevat ook een wijziging met betrekking tot het meervoudige stemrecht. Met de WBTR wordt dit meervoudige stemrecht beperkt. Een bestuurder mag nooit meer stemmen toegekend krijgen dan de andere bestuurders tezamen. Mocht dit nu nog wel in de statuten zijn opgenomen, dan moet dit binnen 5 jaar worden aangepast óf op het moment van de eerstvolgende statutenwijziging.

6. Belet en ontstentenis

Een statutaire regeling over wat te doen bij belet (bijvoorbeeld door schorsing, ziekte of afwezigheid) of ontstentenis (bijvoorbeeld door affreden, ontslag of overlijden van de bestuurder) van een bestuurder of commissaris wordt met ingang van de WBTR verplicht. Dit is om de continuïteit te waarborgen.

Indien de statuten nu nog geen regeling omtrent belet of ontstentenis bevatten, dient een dergelijke regeling bij de eerstvolgende statutenwijziging te worden ingevoegd.

A background image showing a person's hand in a white sleeve holding a silver pen, writing on a document. A semi-transparent red horizontal band is overlaid across the middle of the image, containing the section header.

4. Statutenwijziging nu al noodzakelijk?

Moeten de statuten van stichtingen op stel en sprong gewijzigd worden? Nee, strikt genomen hoeft dat niet, maar het is wel aan te raden omdat anders de wet gaat beslissen vanaf een bepaald moment. De WBTR heeft zogenaamde directe werking. Dat betekent bijvoorbeeld dat sommige bepalingen die nu in de statuten zijn opgenomen, maar strijdig zijn met de WBTR, vanaf 1 juli 2021 ongeldig zijn.

Het wijzigen van de statuten, om deze alvast parallel te laten lopen met de WBTR is dus verstandig. Er is wel sprake van een bepaald overgangsrecht maar het advies is niet om dit voor de betreffende stichting/vereniging te laten beslissen.

5. Wat zijn de belangrijkste actiepunten?

De WBTR wordt op 1 juli 2021 met directe werking van kracht en er is sprake van overgangsrecht. Laat het er niet op aankomen maar onderneem tijdig de navolgende acties:

1. Eerste actiepunt is om de statuten en interne reglementen door een ondernemingsjurist te laten scannen op de WBTR. Daar vloeien weer concrete actiepunten uit qua aanpassing van de statuten én de interne governance reglementen. Dat verschilt per organisatie omdat het afhangt van het bestuursmodel, de soort organisatie en activiteiten, de inhoud van huidige statuten, de sector etc.
2. Tweede actiepunt is dat er vanwege de verhoogde bestuursaansprakelijkheid voor niet commerciële stichtingen, opnieuw gekeken moet worden naar de inrichting van de governance structuur. Zijn er voldoende interne bestuurlijke afspraken gemaakt en worden die ook gevolgd, zijn er checks & balances ingesteld, worden de juiste sectorale governance codes gevolgd, zijn de directie- en RvT reglementen nog toereikend?

A background image showing a blurred view of a meeting table with papers, glasses of water, and hands of people. A semi-transparent red banner is overlaid across the middle of the image.

6. Heeft u vragen of hulp nodig?

Heeft u vragen over het voorgaande, advies of ondersteuning nodig? Dan kunt u contact opnemen met uw contactpersoon binnen Auren of een bericht sturen naar info@aren.nl. Onze professionals zullen u verder helpen op dit onderwerp.

Wij werken voor dit onderwerp ook samen met The Legal Company welke is gespecialiseerd in de WBTR en bedrijfsjuridische adviezen.

Bronvermelding: Dit artikel is geschreven door ondernemingsjurist mr. Hella Vercammen, van The Legal Company B.V. Een uitgebreidere versie kunt u [hier](#) raadplegen.

AUREN AMERSFOORT
Amsterdamseweg 3
3812 RN Amersfoort
☎ +31 33 422 58 88
✉ info@aren.nl

AUREN AMSTELVEEN
Prof. J.H. Bavincklaan 2
1183 AT Amstelveen
☎ +31 20 645 82 81
✉ info@aren.nl

www.aren.com